

## NTM – för mjölk med högre halter

Anders Fogh (NAV/SEGES), Emma Carlén (NAV/Växa) och Terhi Vahlsten (NAV/Faba)

Vi önskar mjölk med högre halter! Det var ett tydligt och enat budskap från danska, finska och svenska mjölkbönder från samtliga raser under processen för att revidera NTM. Följaktligen uppdateras mjölkindex i samband med implementeringen av ett uppdaterat NTM i november 2018.

Nuvarande betalningssystem för mjölk över de nordiska länderna är likartad. Några mindre skillnader finns idag men dessa förväntas minska ytterligare i framtiden. Trenden enligt både Valio i Finland och Arla i Danmark och Sverige är att prissättningen i framtiden kommer gynna mer koncentrerad mjölk och med ett relativt högre värde för fett än för protein. Så i samtliga länder så är det ekonomisk fördelaktigt att avla för mjölk med högre fett- och proteinhalter.

Även i tidigare mjölkindex (före november 2018) så var det positiva vikter på produktion av både kg fett och kg protein men en något negativ vikt på kg mjölk. Det innebär att selektion på mjölkindex redan tidigare innebär mer koncentrerad mjölk. På grund av förväntningarna att det kommer bli ännu mer ekonomiskt fördelaktigt att producera mjölk med höga halter så har vikterna i mjölkindex ändrats. Detta för att ge upphov till ett avelsframsteg som bättre återspeglar framtida betalningssystem. I tabell 1 redovisas tidigare och uppdaterade vikter i mjölkindex för respektive ras.

Tabell 1. Tidigare och uppdaterade vikter för kg mjölk, kg fett och kg protein i mjölkindex.

	Nordiska röda raser		Holstein		Jersey	
	Tidigare	Uppdaterade	Tidigare	Uppdaterade	Tidigare	Uppdaterade
Mjölk, kg	-0.20	-0.25	-0.20	-0.25	-0.30	-0.30
Fett, kg	0.40	0.55	0.40	0.55	0.50	0.65
Protein, kg	0.80	0.70	0.80	0.70	0.80	0.65

Sambanden mellan avelsvärden för mjölkindex baserade på tidigare och nya vikterna är mycket hög. För alla raser ligger korrelationen runt 0.98-0.99 för genotypade nordiska tjurar födda 2015-2016. Det indikerar att minimal omrangering av tjurar förväntas. Det som kommer ändras däremot är mönstret av relativt avelsframsteg för ingående egenskaper i mjölkindex. Det kommer bli ett större relativt avelsframsteg för halter (se tabell 2).

Tabell 2. Förväntat avelsframsteg för avkastning i kg mjölk, fett och protein samt halter fett och protein med uppdaterat respektive tidigare mjölkindex. Visas som samband mellan avelsvärden för mjölkindex och respektive egenskap baserat på genotypade nordiska tjurar födda 2015-2016.

		Mjölk	Fett	Protein	Fett %	Protein %
Holstein	Uppdaterat mjölkindex	0.28	0.92	0.75	0.39	0.33
	Tidigare mjölkindex	0.44	0.83	0.87	0.20	0.22
RDC	Uppdaterat mjölkindex	0.47	0.91	0.86	0.24	0.19
	Tidigare mjölkindex	0.57	0.85	0.93	0.09	0.11
Jersey	Uppdaterat mjölkindex	0.41	0.95	0.80	0.06	0.12
	Tidigare mjölkindex	0.50	0.92	0.87	-0.05	0.04

### Olika sätt att presentera vikterna

Traditionellt sätt har vi presenterat viktningen i mjölkindex med vikter på produktion av kilogram av mjölk, fett respektive protein (se tabell 1). Det finns ett alternativt sätt att presentera viktningen i mjölkindex, där den negativa vikten på kg mjölk omfördelats, vilket ger upphov till ett identiskt resultat i avelsframsteg för de olika egenskaperna (se tabell 3).

Tabell 3. En alternativ presentation av viktning i uppdaterade mjölkindex genom vikter på kg fett, kg protein och halterna.

	Nordiska röda raser	Holstein	Jersey
Fett, kg	0.40	0.40	0.50
Protein, kg	0.55	0.55	0.50
Fett %	0.20	0.20	0.25
Protein %	0.10	0.10	0.15